

**DEN DANSKE DOMMERFORENINGS
ÅRSBERETNING
1989-90**

1990

DEN DANSKE DOMMERFORENINGS ÅRSBERETNING 1989/90

INDHOLD

Bestyrelsen	3
Årsmødet 1989	4
Fagforeningsmæssige emner	5
Faglige spørgsmål	7
Kommunikation til medlemmerne	24
Relationer til udlandet	26
Foreningens repræsentation i organisationer og udvalg m.v.	27
Personalialia	29
Medlemstal og Fonde	32-33
Regnskab	34

Redaktionen sluttet 1. august 1990

Bestyrelsen

På generalforsamlingen den 13. oktober 1989 blev bestyrelsen genvalgt.

Bestyrelsen består af:

Claus Larsen, Retten på Frederiksberg, (formand)

Mogens Beier, Retten i Århus,

Hans Kardel, Højesteret,

Niels Kirk-Sørensen, Retten Fjerritslev,

Peer Lorenzen, Vestre Landsret,

Arne Lyngesen, Københavns byret, (kasserer)

Vagn Rasmussen, Østre Landsret, (næstformand)

Lars Ryhave, Retten i Nyborg,

Holger Skovsborg, Retten i Hvidovre, (sekretær).

Der har siden udsendelsen af forrige årsberetning været afholdt 12 bestyrelsesmøder.

Årsmødet 1989

Årsmødet afholdtes den 13. - 14. oktober 1989 på Munkebjerg ved Vejle.

Der var foredrag vedrørende emnerne:

»Domstolene og lovgivningsmagten« ved professor, dr. jur. Bent Christensen, og

»Pressefrihed og personlighedsret« ved advokat, professor, dr. jur. Preben Stuer Lauridsen.

Fagforeningsmæssige emner

1. Puljeforhandlingerne 1989-90.

Under puljeforhandlingerne 1989-90 har foreningen fremsat en række forslag om lønrammeløft og tillægsforbedringer til byretsdommere. Puljemidlerne er denne gang fordelt på to puljer, »AC-puljen« og »Ministeriepuljen«, hvorfor finansieringen af forslagene vil ske ved brug af midler fra begge puljer. Forslagene til AC-puljen er af AC fremsat i uændret form over for Finansministeriet, og Justitsministeriet har støttet forslagene. Ved redaktionens slutning er realitetsforhandlinger om forslagenes gennemførelse endnu ikke påbegyndt. Dommerforeningen tillægger det afgørende betydning, at forslagene gennemføres, og bestyrelsen har haft lejlighed til at understrege dette overfor Justitsministeriet.

2. De generelle aftaleforhandlinger pr. 1. april 1991.

Tjenestemandsföreningen har via DJØF til AC stillet forslag til aftalefornyelsen pr. 1. april 1991. Forslagene omfatter bl.a. procentuel forbedring af skalaløn og tillæg, inddækning af lønefterslæb og nye puljer til omklassificeringer. De offentlige arbejdsgivere forventes at ville kræve forhandling om den løntilpasningsklausul, som siden 1987 har reguleret lønnen pr. 1. april. Lønmodtagerorganisationerne accepterer ingen forringelser af denne lønreguleringsordning. AC har vedtaget ny struktur, og som følge heraf må det påregnes, at der i forbindelse med de generelle aftale- og overenskomstforhandlinger pr. 1. april 1991 vil ske en sammenkædning af tjenestemændenes og de overenskomstansattes stilling til forhandlingsresultatet.

3. Pensioner.

De i årsberetningen for sidste år omtalte pensionsforbedringer for nye pensionister er gennemført ved lov. nr. 383 af 13. juni 1990. DJØF har udarbejdet en pjece, der i hovedtræk redegør for reg-

lerne om tjenestemandspension. Pjecen omtaler således bl.a. emnerne: ordinær alderspension, svagelighedspension, ægtefællepension, børnepension, delpension og efterløn. Pjecen udsendes automatisk til DJØF-medlemmer, der i årets løb er fyldt 58 år.

4. Andet.

DJØF har indgået aftale med Lærernes Indbøbscentral (LIC), hvorefter forbundets medlemmer kan foretage indkøb i LIC's butikker samt opnå rabat ved køb bl.a. af benzin, fyringsolie, dybfrostvarer, ferierejser, betalingskort, privatfinansiering, bilkøb m.m. Tilmeldingsblanket findes i DJØF-bladet.

DJØF's Tjenestemandsförening har besluttet at søge medlemsaktiviteterne opprioriteret, og med henblik herpå er der ydet Dommerforeningen et tilskud jf. regnskabet sidst i årsberetningen.

Faglige spørgsmål

Betænkning nr. 1161/1989 om renteloven.

Justitsministeriet hørte i juni 1989 Dommerforeningen om ovennævnte betænkning, der er afgivet af en arbejdsgruppe med den opgave at gennemgå de problemer, som renteloven har givet anledning til i praksis. Betænkningen indeholder et udkast til en ny lov om renter ved forsinket betaling. Arbejdsgruppens forslag er i hovedsagen énstemmige, men indeholder dog mindretalsudtalelser med hensyn til centrale spørgsmål som f.eks., om loven bør kunne fraviges ved sædvaner, rentens størrelse, og maksimering af kreditrenten i forbrugerforhold.

I sit svar meddelte bestyrelsen, at man var bekendt med de høringssvar, der var afgivet af retspræsidenterne og Dommerfuldmægtigforeningen, og at man ikke havde yderligere bemærkninger. Man tilsluttede sig dog særligt bemærkninger i Præsidenten for Københavns Byrets høringssvar, om at bestemmelser i lovudkastet vil påføre domstolene (navnlig fogedretterne) et merarbejde på et i forvejen kompliceret område.

Betænkning nr. 1181/1989 om en lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Den 18. okt. 1989 blev Dommerforeningen hørt om ovennævnte betænkningens bind I og II. Høringen blev foretaget af den af straffelovrådet nedsatte arbejdsgruppe vedrørende en lov om fuldbyrdelse af straf m.v. Høringen blev foretaget inden Straffelovrådets behandling med henblik på at høringssvarene kunne indgå i arbejdsgruppens endelige overvejelser.

Betænkningens foreløbige udkast til forslag til lov om fuldbyrdelse af straf m.v. indeholder først og fremmest en række bestemmelser om fuldbyrdelsen af de forskellige strafarter: Fængselsstraffe, bødestrafte, betingede domme og forvaring. Disse bestem-

melser, der er indeholdt i udkastets kapitler 1-17 er stort set en nedfældelse i lovsform af de i dag gældende regler, således som de er indeholdt i straffeloven, bekendtgørelser og cirkulærer. Disse bestemmelser og kapitel 18 om erstatning i anledning af indgreb under fuldbyrdelse af straf m.v. har ikke givet Dommerforeningen anledning til bemærkninger.

Udkastets kapitel 19 indeholder forslag til klageregler, herunder om domstolsprøvelse. I § 107 foreslås det, at den endelige administrative afgørelse i en række nærmere angivne sager af den dømte kan kræves indbragt til prøvelse for retten. Indbringelse skal ifølge § 108 ske for byretten i den retskreds, hvor den institution, den dømte er anbragt i, er beliggende. Er den dømte ikke frihedsberøvet skal indbringelsen ske for hans hjemting. Ifølge § 110 drager retten omsorg for sagens oplysning og træffer selv bestemmelse om afhøring af den dømte og andre, om tilvejebringelse af bevismidler i øvrigt og om, hvorvidt sagen skal behandles mundtligt.

Bestyrelsen har udtalt, at uanset at den gældende ordning ikke giver grundlag for at antage, at klagesagerne ikke undergives en grundig og rigtig sagsbehandling, finder man det rigtigst i overensstemmelse med udviklingen på andre områder, at klageadgangen udvides f.s.v. angår de væsentligste afgørelser. Det nævnes, at man går ind for en domstolsprøvelse. Der peges på, at sagerne efter deres karakter fortrinsvis bør behandles af en udnævnt dommer, og at værnetingsreglen i § 108 vil betyde, at de fleste sager bliver koncentreret ved få embeder, hvoraf nogle er enedommerembeder. Det fremhæves, at en gennemførelse af forslaget vil kræve ekstraordinære ressourcer til disse embeder, § 110, stk. 1 foreslås omformuleret således, at initiativet til sagens oplysning påhviler Kriminalforsorgen, men med adgang for retten til at kræve yderligere oplysninger, og således at udgangspunktet bliver mundtlig behandling, men at retten får mulighed for i stedet at beslutte skriftlig behandling. Bestyrelsen har slutteligt peget på, at spørgsmålet om en domstolsprøvelse i øvrigt passende kan indgå i overvejelserne i den arbejdsgruppe, som Dommerforeningen har foreslået Justitsministeren at nedsætte med henblik på et oplæg til domstolenes fremtidige struktur og arbejdsområde.

I februar 1990 har arbejdsgruppen afgivet betænkningens bind III indeholdende de afsluttende overvejelser og det endelige udkast til

lovforslag. I det endelige udkast er § 108 formuleret, således at der er større fleksibilitet m.h.t. valg af værneting og mulighed for retten til efter begæring at overflytte sagen til andet lovligt værneting efter bestemmelsen. § 110 er nu formuleret, således at ordene om, at retten drager omsorg for sagens oplysning er udgået og at retten kan stille krav om tilvejebringelse af yderligere bevismidler. Det fremgår endvidere at retten kan bestemme, at sagen skal behandles skriftligt. Bestyrelsens bemærkninger vedrørende § 110 er således taget til følge.

Betænkningens bind III har ikke været genstand for høring.

Forslag til lov om kreditaftaler.

I skrivelse af 22. november 1989 hørte Justitsministeriet om ovennævnte lovforslag, der samme dag blev fremsat for Folketinget.

I sit høringssvar af 24. januar 1990 anførte foreningen, at man var bekendt med en del af de afgivne høringssvar fra andre, og at man især havde hæftet sig ved svaret fra Præsidenten for Vestre Landsret, hvilket svar var ledsaget af et mere udførligt notat udarbejdet af landsdommer Peter Blok om de enkelte bestemmelser. I Vestre Landsrets svar var det bl.a. anført, at en praksis, hvorefter høring først sker efter lovforslagets fremsættelse for Folketinget, kan betyde, at de synspunkter og ændringsslag, der fremkommer under høringen, kun i meget begrænset omfang vil blive taget i betragtning. Dette gælder ikke mindst med hensyn til spørgsmål af retsteknisk art, idet sådanne spørgsmål i almindelighed forudsættes at være afklaret forud for fremsættelsen for Folketinget. Følgen af fremgangsmåden kan blive en tendens til forringelse af lovgivningens kvalitet.«

Dommerforeningen tilsluttede sig Vestre Landsrets beklagelse over, at der ikke var foretaget en forudgående behandling i et udvalg eller en arbejdsgruppe, og at der ikke havde været forudgående høring af interesserede organisationer og myndigheder. Dommerforeningen erklærede sig enig med Vestre Landsret i, at en sådan praksis af de af landsretten anførte grunde er uheldig, når det drejer sig om betydningsfulde og komplicerede områder. Dommerforeningen bemærkede endelig, at man ikke havde set sig i

stand til at gennemarbejde forslaget i detaljer, men måtte henvise til landsdommer Peter Bloks notat.

Lovforslaget er med en række ændringer gennemført ved lov nr. 398 af 13. juni 1990.

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven (dommeres habilitet, SSP-samarbejdet og advokatselskaber).

Ved skrivelse af 23. januar 1990 hørte Justitsministeriet om det samme dag fremsatte lovforslag til ændring af retsplejeloven vedrørende ovennævnte spørgsmål.

Lovforslagets bestemmelser om dommeres habilitet blev drøftet på et møde mellem landsretspræsidenterne, byretspræsidenterne og Dommerforeningens bestyrelse, og der var enighed om at udtale følgende, som blev meddelt Justitsministeriet ved foreningens skrivelse af 8. marts 1990:

Forslaget til ændret affattelse af § 60, stk. 2, giver ikke anledning til bemærkninger, jfr. dog bemærkningerne nedenfor om forlængelse af varetægtsfængsling under meget langvarige domsforhandlinger.

§ 61 er en rent sproglig omskrivning af den gældende § 62, stk. 1, 1. pkt., jfr. bemærkningerne s. 18 v. sp. Det fremgår imidlertid af bemærkningerne, at der uanset den reelt uændrede lovtekst, tilsigtes en væsentlig udvidelse af området for inhabilitet, navnlig til visse sager om »bandekriminalitet«, visse hjemviste sager og visse sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning.

Man skal ikke udtale sig imod en sådan udvidelse af området for inhabilitet, men må af principielle grunde lægge vægt på, at denne kommer til at fremgå af selve lovteksten og ikke kun af bemærkningerne. Selvom det måtte være vanskeligt, som anført i bemærkningerne s. 7 h. sp., at formulere en generel regel, som klart angiver kriterier for, i hvilke tilfælde inhabilitet foreligger, må det i hvert fald være muligt i lovteksten at angive de hovedtilfældegrupper, som udvidelsen omfatter, og afgrænse deres almindelige rækkevidde.

En sådan tydeliggørelse af lovteksten er ikke kun påkrævet af lovtekniske grunde, men også fordi rækkevidden af den tilsigtede udvidelse af området for inhabilitet - særligt med hensyn til sagerne

om »bandekriminalitet« - giver anledning til tvivl. Bemærkningerne s. 18 v. sp. forneden synes at måtte forstås således, at inhabilitet altid skal foreligge, hvis dommeren i fældende afgørelser i sager mod medgerningsmænd har lagt til grund, at den nu tiltalte har begået det forhold, han tiltales for, hvorimod afgørelsen af habilitetsspørgsmålet efter bemærkningerne s. 7 v. sp. skal ske efter en konkret vurdering, jfr. således også Justitsministerens fremsættelsestale. Der kan endvidere rejses spørgsmål om, hvad der skal gælde, hvis en sag, som er rejst mod flere tiltalte, afsluttes med dom for norges vedkommende, men udsættes med henblik på yderligere bevisførelse f.s.v. angår de resterende. Dette vil f.eks. kunne forekomme, hvor en eller flere af de tiltalte vælger at tilstå på baggrund af den bevisførelse, som allerede har fundet sted. Som et andet eksempel kan nævnes, at en eller flere af de tiltalte er udeblevet.

Medfører en domfældelse af nogle af de tiltalte, af retten herefter bliver inhabil f.s.v. angår de øvrige tiltalte, vil dette indebære, at sagen enten må udsættes for alle de tiltaltes vedkommende, eller at sagen må gå helt om med nye dommere f.s.v. angår de resterende tiltalte.

Ingen af de nævnte alternativer er særlig hensigtsmæssige, og det synes dernæst noget inkonsekvent at anse retten for inhabil i den beskrevne situation, når retten dog i medfør af forslaget til § 60, stk. 2, også fremover skal kunne træffe afgørelse om varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, under domsforhandlingen. Rækkevidden af forslagens § 60, stk. 2, i sidstnævnte henseende synes iøvrigt at kunne give anledning til overvejelse i forhold til menneskerettighedskonventionen i tilfælde af meget langvarige domsforhandlinger.

Der kan endvidere være anledning til at pege på, at bemærkningerne til § 61, s. 19 sidste afsnit, kun omtaler habilitetsspørgsmålet for den dommer og de domsmænd, der fandt den erstatningssøgende skyldig, mens landsretten frifandt. Inhabilitet synes dog så meget desto mere at måtte foreligge hos den dommer, der har afsagt fængslingskendelse, idet det er den uforskyldte fængsling - ikke den urigtige domfældelse - der er grundlag for erstatningskravet.

På baggrund af det anførte skal man henstille, at lovforslaget for så vidt angår habilitetsbestemmelserne ikke gennemføres i den

foreliggende udformning, men undergives en nærmere lovteknisk gennemgang.

I lovforslagets almindelige bemærkninger anføres side 15, h. sp., at den foreslåede udvidelse af området for dommeres inhabilitet vil betyde en øget belastning af domstolene i bl.a. personalemæssig og administrativ henseende. Det henvises i den forbindelse til, at der i 67 af landets 82 retskredse kun er 1 dommer til at behandle straffesager, således at der ved disse embeder skal beskikkes en sættemer i tilfælde, hvor der efter de foreslåede regler indtræder inhabilitet.

Man finder anledning til at fremhæve, at denne sættemerproblematik illustrerer nødvendigheden af, at domstolenes struktur tages op til overvejelse. Løsningen på længere sigt af de praktiske problemer, som måtte følge af lovforslaget, bør derfor indgå i overvejelserne i den arbejdsgruppe, som Dommerforeningen har foreslået Justitsministeren at nedsætte med henblik på udarbejdelsen af et oplæg om domstolenes fremtidige struktur og arbejdsområde.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 46, stk. 1, om kompetencen med hensyn til beskikkelse af sættemer fik sin formulering ved lov nr. 218 af 11. juni 1959. Den kompetence, som Justitsministeriet tidligere havde på dette område, blev overført til domstolene. I bemærkningerne til lovforslaget - F-T. 1958-59, tillæg A, spalte 1719 - begrundedes ændringen således: »Da beskikkelse af sættemer er et rent domstolsanliggende, foreslås det, at al myndighed i denne henseende henlægges til domstolene«. Det nu foreliggende lovforslag indeholder ingen ændring af retsplejelovens § 46, stk. 1, hvilket man har bemærket sig.

Man er enig i at en gennemførelse af lovforslaget kræver oprettelse af yderligere dommerstillinger, men placeringen af stillingerne bør gøres til genstand for en forhandling mellem Justitsministeriet, præsidenterne, og Dommerforeningen.

Med henvisning til Dommerforeningens skrivelse af 24. januar 1990 vedrørende lovforslaget om kreditaftaler påpegedes endelig det meget uheldige i, at et lovforslag, som det foreliggende, der på væsentlig måde berører domstolenes virksomhed, ikke har været genstand for forudgående behandling i et udvalg eller en arbejdsgruppe eller i hvert fald en forudgående høring af domstolene.

Lovforslagets bestemmelser om SSP-samarbejdet og advokatselskaber m.v. som ikke havde været drøftet med retspræsidenterne, havde Dommerforeningen ikke bemærkninger til.

Lovforslaget er gennemført ved lov nr. 403 af 13. juni 1990. Der er ikke foretaget ændringer af habilitetsbestemmelserne under folketingsbehandlingen.

Høringsproceduren i forbindelse med lovgivning.

Den 26. marts 1990 skrev Dommerforeningen til Justitsministeren således:

Igenem en lang årrække har det været praksis, at domstolene tager del i det lovforberedende arbejde inden for Justitsministeriets område bl.a. ved afgivelse af høringsudtalelser fra præsidenterne for de 2 landsretter og de kollegiale byretter samt fra Den Danske Dommerforening. Formålet hermed er naturligvis først og fremmest at medvirke til at sikre Justitsministeriet det bedst mulige grundlag for udarbejdelse af lovforslag, der berører retsvæsenets opgaver og de organisatoriske og processuelle rammer for udførelsen af disse.

Det, domstolene i forbindelse med sådanne høringer finder det rigtigt at udtale sig om, vil i væsentlig grad vedrøre spørgsmål af en karakter, som naturligt må forudsættes afklaret inden fremsættelsen af et eventuelt lovforslag for Folketinget. Erfaringen viser da også, at mere lovteknisk prægede bemærkninger vedrørende et lovforslags udformning, der først fremkommer efter fremsættelsen, ofte ikke vil kunne ventes taget i betragtning.

I overensstemmelse hermed har det været sædvanlig praksis, at væsentlige lovforslag inden for de centrale retsområder, der hører under Justitsministeriets ressort, har bygget på overvejelser i et udvalg eller en arbejdsgruppe, og at høring af domstolene - over betænkningen og/eller et lovudkast - har fundet sted så betids, at eventuelle bemærkninger har kunnet tages i betragtning af Justitsministeriet inden fremsættelsen af et lovforslag.

I de senere år synes det imidlertid i stigende grad at være blevet Justitsministeriets praksis at udarbejde lovforslag, der berører centrale områder af retsvæsenet, uden forudgående udvalgs- eller

arbejdsgruppebehandling og først at foretage høring af domstolene samtidig med lovforslagets fremsættelse i Folketinget.

Til illustration heraf redegjorde foreningen for 4 tilfælde indenfor det sidste ca. 1½ år, herunder lovforslagene om kreditaftaler og om ændring af retsplejeloven bl.a. vedrørende dommers habilitet, der begge er omtalt ovenfor i beretningen. I skrivelsen er afslutningsvis anført:

På denne baggrund har Dommerforeningens bestyrelse og de retspræsidenter, der deltager i høringsordningen, fundet at burde tage spørgsmålet om domstolenes deltagelse i fremtidige høringer, der først foretages på et tidspunkt, hvor udtalelserne ikke kan tages i betragtning ved forslagets udarbejdelse, op til principielle overvejelser. Ud over de allerede anførte betænkeligheder ved denne fremgangsmåde må det forhold, at udtalelser fra domstolene om visse lovforslag først ønskes indhentet efter, der er truffet politisk beslutning om forslagets fremsættelse og i forbindelse med den politiske behandling i Folketinget i sig selv give anledning til principielle overvejelser. Der kan samtidig - med henvisning til, at høringsudtalelser på dette stadium som nævnt ofte ikke kan ventes taget i betragtning - være anledning til at fremhæve, at udarbejdelse af høringsudtalelser i reglen er forbundet med en betydelig arbejdsindsats.

Til brug for de videre overvejelser finder man det ønskeligt at få oplyst, om de nævnte tilfælde er udtryk for en generelt ændret opfattelse i Justitsministeriet med hensyn til høringsproceduren m.v., herunder grundlaget for udarbejdelse af lovforslag samt i bekræftende fald, hvad der nærmere er baggrunden herfor.

I skrivelse af 7. juni 1990 har Justitsministeren herefter meddelt foreningen bl.a. følgende:

Justitsministeriet anser det for yderst vigtigt, at den lovgivning, som gennemføres inden for Justitsministeriets område, er af høj kvalitet. Ministeriet lægger megen vægt på at drage nytte af de erfaringer og synspunkter navnlig af mere retsteknisk karakter, som bl.a. domstolene kan bidrage med. Det er jo også vigtigt at få lovforslagenes ressourcemæssige konsekvenser belyst så godt som muligt. Justitsministeriet agter derfor også i fremtiden at søge domstolene inddraget i arbejdet med lovforslag inden for Justitsministeriets område.

Hvad særligt angår spørgsmålet om, på hvilket tidspunkt der skal

ske høring over lovforslag, er Justitsministeriet principielt enig i, at der er synspunkter, der kan tale for, at høring, så vidt det er muligt, foretages inden lovforslags fremsættelse, således at alle væsentlige synspunkter kan blive indarbejdet i det lovforslag, som præsenteres for Folketinget.

Det kan imidlertid ikke altid lade sig gøre at foretage høring inden lovforslags fremsættelse, f.eks. hvis der er tale om lovforslag af hastende karakter. Også i sager, der ikke er af hastende karakter, kan det være hensigtsmæssigt at fremsætte lovforslag uden forudgående høring, f.eks. hvis der er tale om en overvejende politisk problemstilling.

I det omfang et lovforslag skal fremsættes med henblik på at gennemføre f.eks. retsakter fra EF, vil der endvidere ofte være tale om en helt bunden opgave, og i sådanne tilfælde er det efter Justitsministeriets opfattelse ikke givet, at der behøver at ske høring inden fremsættelsen. I disse tilfælde er der i øvrigt også ofte tale om sager af hastende karakter på grund af en tidsfrist for den nationale gennemførelse af EF-retsakter.

I den forbindelse må man være opmærksom på reglerne i Folketingets forretningsordens § 11, hvorefter folketingsmedlemmerne ved lovforslags 1. behandling alene skal udtale sig om principielle synspunkter uden nærmere gennemgang af enkeltheder. Det vil således være tilstrækkeligt for Folketingets vurdering af de mere retstekniske spørgsmål, at høringssvar herom foreligger inden 2. behandlingen, hvor man drøfter enkelthederne i lovforslaget, jf. forretningsordenens § 12.

Justitsministeriet skal i øvrigt fremhæve, at høringssvarene også i de tilfælde, hvor lovforslag bliver fremsat uden forudgående høring, gennemgås omhyggeligt med henblik på, at mulige fejl og uhensigtsmæssigheder kan blive rettet ved, at der stilles ændringsforslag. Høringssvarene bliver endvidere fremsendt til Folketingets Retsudvalg straks efter modtagelsen, ligesom Justitsministeriet til brug for Retsudvalget udarbejder en oversigt over samtlige modtagne høringssvar. I disse tilfælde vil der naturligvis være en stor åbenhed fra Justitsministeriets side overfor at fremsætte ændringsforslag. Den nævnte fremgangsmåde hindrer således ikke, at der også i denne situation bliver lagt vægt på domstolenes høringssvar.

Som det fremgår af det anførte, kan der være synspunkter, der

taler til fordel for begge fremgangsmåder, idet høringssvarene jo altid vil foreligge inden den 2. behandling i Folketinget, hvor man skal drøfte forslagernes enkeltheder, og idet der fra Justitsministeriets side er en stor beredvillighed til at stille ændringsforslag i lyset af høringssvar, som først fremkommer efter lovforslagets fremsættelse. Valget mellem de forskellige fremgangsmåder må derfor afhænge af et skøn i det enkelte tilfælde bl.a. over sagens hastende karakter, jf. det ovenfor anførte.

Justitsministeren har endvidere i skrivelsen redegjort for omstændighederne i forbindelse med de nævnte lovforslag om kredit-aftaler og om ændring af retsplejeloven, og afslutningsvis fremhævet det meget vigtige i, at domstolene også fremover deltager i lovgivningsarbejdet.

Betænkning nr. 1170/1989 om tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav.

I skrivelse af 9. juni 1989 hørte Justitsministeriet foreningen om ovennævnte betænkning. Dommerforeningen redegjorde i sit svar af 23. oktober 1989 for nogle summariske og til dels telefonisk indhentede oplysninger fra nogle politi- og retskredse til supplerende af betænkningens statistiske materiale og fremsatte iøvrigt følgende bemærkninger til betænkningen:

Foreningen kan i overensstemmelse med mindretalsudtalelsen anbefale, at undtagelsesreglen i udkastets § 597, stk. 3, suppleres med et »betænkkelighedskriterium«.

Foreningen finder det uhensigtsmæssigt og i stærk kontrast med de igangværende nedskæringer af domstolenes personale, at det i § 599, stk. 1, foreslås, at ansvaret for flytningen og opbevaring af udsat bohav overføres fra politiet til fogedretterne.

Forslaget om at rekvirenterne skal bekoste transport og opbevaring af udsat bohav, vil - oven i det tidsforbrug fogedretterne og politiet allerede har med den nugældende ordning - medføre et betydeligt ekstra forbrug af tid og personale til:

Fastsættelse af og bogføring af sikkerhedsstillelse, afregning med rekvirenten, frigivelse af sikkerhedsstillelse, afgørelse af rekvirentens krav om fritagelse for sikkerhedsstillelse eller om, at staten

betaler, samt formentlig også diskussion med rekvirenten om, hvorvidt bohavet eller dele deraf er omfattet af trangsbeneficiet. En del af dette arbejde vil - i det mindste til praksis er fastlagt - antageligt skulle udføres af dommerfuldmægtige, idet rekvirenterne, der i forvejen har store udgifter som følge af misligholdelsen af lejemålet, formentlig vil være »vanskelige«. Dette forværres af, at forslaget § 599, stk. 2, 1. pkt., i praksis vil medføre, at størstedelen af alt udsat bohav kan forlanges udleveret uden betaling af påløbne omkostninger. Både de udsatte lejere og bi-standskontorene mister derved tilskyndelsen til at betale, hvorved rekvirentens udgifter forøges tilsvarende. Regresadgangen overfor rekvisitus er uden praktisk værdi.

Efter foreningens skøn vil en gennemførelse af § 599, med det foreslåede indhold medføre en samlet forøgelse af fogedretternes arbejdsbyrde, svarende til ikke under 15-20 årsværk. Det bemærkes herved, at det er behandlingen af et stort antal sager, der nu behandles som rutinesager af kontorfunktionærer, der gøres kompliceret.

En forøgelse af fogedretternes arbejdsbyrde som anført vil formentlig kun i nogen grad blive modsvaret af den tilsvarende besparelse for politiet, idet sagsområdet formentlig normalt administreres i forbindelse med hittegodset.

Det er fogedrettens opgave at tage stilling til, om de juridiske betingelser for at gennemføre en udsættelse er til stede. Fogedrettens virksomhed bør være afsluttet ved dekretet om, at udsættelsen kan gennemføres.

Foreningen må udtale sig imod, at forslaget § 599 gennemføres. Foreningen tilføjede, at man var bekendt med de af landsretspræsidenterne og præsidenterne for Københavns Byret, Odense Byret, Århus Byret og Aalborg Byret afgivne udtalelser.

Domstolenes fremtid - Drøftelser med Justitsministeriet om domstolenes fremtidige struktur og arbejdsområde m.v.

På generalforsamlingen i oktober 1989 var der efter et oplæg fra Haulrig en drøftelse om domstolenes fremtid i lyset af de sparebe- stræbelser der finder sted indenfor den offentlige sektor og som

også, navnlig m.h.t. ansættelses- og vikarstop, har påvirket domstolenes arbejde. Der blev bl.a. fremhævet nødvendigheden af at besparelser, herunder de besparelser som måtte blive en følge af overvejelserne i de nedsatte arbejdsgrupper vedrørende fogedret og skifteret, blev gennemført på en sådan måde, at de indpasses i en iøvrigt ønskelig udvikling. På generalforsamlingen blev bestyrelsen bemyndiget til at rette henvendelse til Justitsministeriet med et tilbud om iværksættelse af et udvalgsarbejde eller lign. til vurdering af domstolenes fremtidige struktur og arbejdsområder m.v. Repræsentanter for bestyrelsen havde herefter den 29. nov. 1989 et møde med Justitsministeren. På mødet redegjorde Dommerforeningens repræsentanter for foreningens tanker og ministeren gav principiel tilslutning til iværksættelse af det ønskede arbejde.

Den officielle iværksættelse af arbejdet fandt sted ved Justitsministeriets skrivelse af 9. april 1990, hvori det bl.a. hedder:

»Justitsministeriets, herunder domstolenes budgetmæssige situation har de seneste år undergået forskellige beskæringer, bl.a. på det personalemæssige område. Også for finansåret 1991 og de følgende år må det forventes, at de disponible bevillinger til såvel personale- som andre driftudgifter vil være begrænsede.

Bl.a. på denne baggrund finder Justitsministeriet det påkrævet, at der gennemføres en nærmere analyse af, hvordan domstolenes bevillinger kan udnyttes så effektivt og så hensigtsmæssigt som muligt.

I fortsættelse af tidligere forhandlinger om spørgsmålet med Den Danske Dommerforening, udtaler Justitsministeriet herved sin støtte til, at der mellem repræsentanter for foreningen og for Justitsministeriet føres nærmere drøftelser med henblik på at udarbejde et ideoplæg, der eventuelt senere kan danne grundlag for et egentligt udvalgsarbejde.

Justitsministeriet finder, at drøftelserne bør omfatte en vurdering af domstolenes struktur, arbejdsopgaver, arbejdsform og administration. Drøftelserne bør navnlig omfatte forslag, der kan forenkle sagsgangen m.v., og herunder medvirke til at mindske kravene til forbrug af personale og bevillinger iøvrigt.«

Til at repræsentere Dommerforeningen ved de nævnte drøftelser er udpeget formanden, Haulrig, Ebbe Nielsen og Kirk-Sørensen. Justitsministeriet er repræsenteret af afdelingschef Fode, kontorchef Ida Heide-Jørgensen og fuldmægtig Peter Carpentier.

Det første møde fandt sted den 9. maj 1990, og der var enighed om, at Dommerforeningen forestår udarbejdelsen af ideoplægget. Med henblik på dette arbejde er der nedsat en arbejdsgruppe med Ebbe Nielsen som formand og repræsentanter for landsretterne og byretterne.

Ændring af Skattestyrelsesloven.

Justitsministeriet har den 14. febr. 1990 hørt Dommerforeningen om et af Skatteministerens fremsat forslag til lov om ændring af Skattestyrelsesloven. Forslaget indeholdt i § 61, stk. 9, en bestemmelse om, at såfremt en virksomheds ledelse nægter skattemyndighederne adgang til at foretage virksomhedseftersyn, kan eftersynet fremtvinges ved politiets hjælp på grundlag af en retskendelse.

Bestyrelsen udtalte, at forslagens § 61, stk. 9, bør gøres til genstand for en udvalgsbehandling eller behandles i Retsplejerådet med henblik på at bringe forslaget i harmoni med de allerede gældende regler om ransagning i retsplejeloven.

Justitsministeriet meddelte i skrivelse af 26. mar. 1990 Skatteministeriet, at alle hørte instanser inden for justitsvæsenet havde udtalt sig imod, at der på det nuværende grundlag indføres en bestemmelse om indhentelse af retskendelse i forbindelse med gennemtvungelse af virksomhedseftersyn uden for strafferetsplejen. Man nævner at de mange uafklarede spørgsmål, der opstår i forbindelse med et sådant forslag, kræver en nøje gennemgang og vurdering, f.eks. i et udvalgsarbejde. Justitsministeriet giver slutteligt udtryk for den opfattelse, at der ikke på det foreliggende ufyldestgørende grundlag bør søges indført en bestemmelse som den foreslåede.

Betænkning nr. 1190/90 om skjult gæld i biler.

Justitsministeriet hørte i april 1990 Dommerforeningen om ovennævnte betænkning, der er afgivet af en arbejdsgruppe, der blev nedsat i 1988 med den opgave at afgive indstilling om etablering af en central ordning med registrering på EDB af rettigheder over biler og andre registreringspligtige køretøjer. Arbejdsgruppen fore-

slår, at der ved en ændring af tinglysningsloven oprettes et centralt landsdækkende EDB-register, kaldet »Bilbogen«. Visse rettigheder i biler - herunder pantebreve, ejendomsforbehold og udlæg og anden retsforfølgning skal anmeldes for at få gyldighed mod kreditorer og godtroende aftaleerhververe.

Bestyrelsen har tilsluttet sig arbejdsgruppens forslag om indførelse af »Bilbogen«. Man har endvidere understreget, at de allerede gennemførte ændringer for førelsen af personbogen, jfr. Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 18. december 1989, har bevirket en betydelig arbejdsforøgelse på personbogsområdet, som er helt værdiløst, såfremt det ikke viser sig muligt at gennemføre planen om et EDB-register. Endelig har bestyrelsen bemærket at det bør overvejes som muligheden for lysning med frist skal opretholdes.

Dommerforeningens Informationsudvalg

Udvalget består Ole Agersnap, Jytte Scharling og Knud Have. I 1989/1990 er udsendt/udsendes:

»Narkotikakriminalitet 1979-89« af Jørn Andersen.

»Domme i røverisager« af Poul Lodberg.

»Erstatning og godtgørelse for personskaade i sager om overtrædelse af straffeloven« af Michael Lerche.

I 1990/1991 forventes udsendt:

»Bidrag i langvarige ægteskaber« af Svend Danielsen.

»Erstatning i sager om arbejdsulykker« af Peter Deleuran.

»Strafudmåling i sager om falsk forklaring og falsk anklage (straffelovens kap. 17)« af Max Jørndrup.

Kontaktudvalg med Advokatrådet

I sep. 1989 modtog Dommerforeningen en henvendelse fra Advokatrådet om en drøftelse af nogle spørgsmål, herunder om anvendelsen af summariske domme, jfr. retsplejelovens § 366a, stk. 2. Henvendelsen førte til, at der blev nedsat et kontaktudvalg mellem Advokatrådet og Dommerforeningen, der er repræsenteret af formanden, Vagn Rasmussen, Arne Lyngesen og Kirk-Sørensen. De problemer der gav anledning til henvendelsen er omtalt i Advokat-

bladet 1989, side 455, pkt. 15, og side 457, pkt. 3 (Advokatbladet nr. 21/1989).

Det første møde i kontaktudvalget blev holdt den 28. maj 1990. På mødet blev behandlet en række spørgsmål rejst af såvel Dommerforeningen, som Advokatrådet. Der blev bl.a. drøftet følgende spørgsmål:

1. *Opstramning af forberedelsen af civile sager*, herunder spørgsmålet om skriftlig eller mundtlig forberedelse. Der var enighed om at dette spørgsmål blev nærmere behandlet i det kontaktudvalg som Advokatrådet har anmodet om at der måtte blive etableret i forhold til de to landsretter, således at disse udvalg søges suppleret med repræsentanter for Dommerforeningen med henblik på inddragelse af sagsforberedelsen ved byretterne.

2. *Summariske domme*. Fra Advokatrådets side blev det fremhævet, at når dette spørgsmål ønskedes drøftet var det efter henvendelse fra kolleger, der havde givet udtryk for, at anvendelsen af denne domsform medførte store problemer ved vurdering af ankespørgsmålet, idet det kunne være vanskeligt at se, hvilket faktum dommeren har lagt til grund. Formanden fremhævede behovet for denne domsform, men udtrykte forståelse for advokaternes problem.

Endvidere var der en foreløbig drøftelse af skattekrav i skattestraffesager samt om fri proces i ægtefælleskifter og skifteretternes vurderingsprincipper.

Endelig drøftedes spørgsmålet om salærer i fogedsager vedrørende udlæg på grundlag af gældsbreve, veksler og checks. Der var enighed om i lighed med, hvad der var tilfældet i 1982 at nedsætte et udvalg med repræsentanter for Advokatrådet, Dommerfuldmægtigforeningen og Dommerforeningen.

Der er aftalt nyt møde i nov. 1990.

Domstolenes kontaktudvalg

Claus Larsen, Arne Lyngesen og Lars Ryhave har i årets løb holdt møder med repræsentanter for de øvrige foreninger, der repræsenterer personale ved domstolene. Mødernes formål har blandt andet været, at orientere hinanden om holdninger til de problemer, domstolene står overfor på grund af besparelser.

Med repræsentanter for Dommerfuldmægtigforeningen har man endvidere drøftet, om man kunne tilvejebringe et bredere grundlag for bedømmelsen af ansøgere til dommerstillinger, blandt andet således, at der forelå oplysninger om ansøgernes administrative og praktiske kvalifikationer. Endelig har man drøftet den praktiske fremgangsmåde ved udnævnelse af dommerfuldmægtige til retsassessorer.

Dommeres efteruddannelse

Der har for dommere i efteråret 1989 og foråret 1990 været afholdt regionale endagskurser fælles med advokater vedrørende nyere erstatningsretlig praksis, produktansvar og lejeret. Som emne for efterårets regionale kurser er der valgt »familieretlige nyheder«.

Andre sager.

Ud over de ovenfor omtalte sager har bestyrelsen bl.a. behandlet følgende sager:

Betænkning nr. 1173/89 om annoncering m.v. af tvangsauktioner over fast ejendom.

Henvendelse fra Den Danske Landinspektørforening om den praktiske fremgangsmåde efter, at bestemmelsen om afgiftfritagelse i den tidligere retsafgiftslovs § 49, stk. 7, er ophævet.

Høring fra Justitsministeriet om forhøjelse af auktionsledernes vederlag.

Høring fra Justitsministeriet om nyt forslag fra EF-kommissionen om Direktiv om erhvervelse og besiddelse af våben.

Høring fra Justitsministeriet om udtalelse afgivet af Justitsministeriets udvalg om forskellige konkursspørgsmål vedrørende spørgsmålet om indførelse af udtrykkelige regler i konkursloven om omadressering af post til skyldnere, hvis bo er under konkursbehandling. Udtalelsen indeholder bl.a. et forslag om skyldnerens underretning om tid og sted for poståbning og om hans adgang til at overvære åbningen.

Udkast til cirkulæreskrivelse fra Justitsministeriet om kommunernes betaling for attester til brug for sammenlægning af visse faste

ejendomme i forbindelse med etablering af landsdækkende krydsreferenceregister.

Høring fra Justitsministeriet om udtalelse afgivet af Justitsministeriets udvalg om forskellige konkursspørgsmål vedrørende indkomst- og formueskattekravs stilling i konkursboer.

Revision af vejledningen fra 1987 til domsmænd og nævninger.

Høring fra Justitsministeriet om henvendelse fra Foreningen af beskikkede advokater i København om ophævelse af bestemmelsen i § 2, stk. 2, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 467 af 26. sep. 1978 om, at en sigtet under en afhøring hos politiet, udover at blive gjort bekendt med, at han kan få tilkaldt en forsvarer, også skal gøres bekendt med, at han i tilfælde af domfældelse selv skal betale udgifterne hertil.

Høring fra Finanstilsynet om ændring af § 29, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 812 af 13. nov. 1986 om Københavns Fondsbørs, som ændret ved bekendtgørelse nr. 417 af 4. aug. 1988 om den officielle kurs.

Høring fra Justitsministeriet om EF-kommissionens forslag til Rådets direktiv om erstatningsansvar for person- og tingsskader samt miljøskade forårsaget af affald. Bestyrelsen har udtalt, at man ikke har haft mulighed for at gennemarbejde det omfattende forslag og derfor ikke ser sig i stand til på det foreliggende grundlag at udtale sig om forslaget.

Endelig har bestyrelsen behandlet en række henvendelser fra medlemmer.

Kommunikation til medlemmerne

Der har i lighed med tidligere år været afholdt regionalmøder for byretsdommere, og som noget nyt på disse møder har der været faglige indlæg om nogle praktiske hverdagsproblemer. Poul Sørensen og K.A. Knudsen har redegjort for brugen af henvisningsreglen i retsplejelovens § 226 og indledt til en diskussion om specielle problemer vedrørende sagsomkostninger, både i civile- og straffesager. I øvrigt blev byretsdommerne orienteret om en række af de sager, bestyrelsen har behandlet, og som er omtalt foran. I januar 1990 udsendte arbejdsgruppen vedrørende praktiske processpørgsmål til foreningens medlemmer forskelligt materiale, hvorefter skal fremhæves:

- 1.) Et af Dorrit Sylvest Nielsen og Marianne Højgaard Pedersen, Københavns byret, udarbejdet »Notat om beskikkelse af advokat for sagsøgte i ægteskabssager i medfør af retsplejelovens § 449« til afløsning af det af arbejdsgruppen i september 1988 udsendte notat.
- 2.) En advokat havde over for justitsministeriet rejst spørgsmål om beregning af berammelsesafgiften i retsafgiftslovens § 1, stk. 2, idet han havde konstateret, at nogle embeder benyttede afrundingsreglen i § 59, medens andre ikke gjorde det. Arbejdsgruppen har over for medlemmerne oplyst, at begge landsretter og et større antal byretter benytter afrundingsreglen i § 59 således, at der afrundes opefter til nærmeste kronebeløb som er deleligt med 10.
- 3.) Østre Landsretskendelse af 29.9.1989, der fastslog, at fogedafgiften ved udlægsrekvisitioner på grundlag af pantebreve, gældsbreve m.v. skal beregnes af hele det beløb, der gøres udlæg for, altså også incl. beregnede incassoomkostninger,

hvilket er en ændring af meddelelsen i Årsberetningen 1987-88, side 10-11.

- 4.) En grafisk fremstilling af resultatet af en undersøgelse over, hvor mange stillinger, der var ubesatte ved byretterne på grund af afgang, barsel, orlov og sygdom. Resultatet viste at embederne på landsbasis pr. 1. oktober 1989 havde 9,38 % ubesatte stillinger og vikariater.

Relationer til udlandet

I oktober 1989 deltog Claus Larsen, Vagn Rasmussen, Mogens Beier og Lars Ryhave i Den Internationale Dommerunions møde for 1989 i Macau.

Niels Kirk-Sørensen deltog i Sveriges Dommerforbunds møde i Malmø i november 1989.

Kurt Haulrig og Claus Larsen har i november 1989 deltaget i et seminar i Stockholm arrangeret af SEND (Samarbetsorganet för Efterutbildning av Nordens Dommere) og i februar 1990 i et planlægningsmøde i Jönköping, ligeledes arrangeret af SEND. Et planlægningsmøde har været afholdt i København i maj 1990.

Claus Larsen deltog i december 1989 i et møde mellem dommere fra EF-landene og Europaparlamentets retsudvalg i Strasbourg, og ligeledes i et møde mellem dommere fra EF-landene i Bonn i marts 1990.

5 dommere har deltaget i besøg ved EF-domstolen i Luxemborg i maj 1990.

Hans Kardel har deltaget i De finske Dommerforeningers års-møde i Helsingfors i juni 1990.

5 dommere har i juni 1990 deltaget i dommerseminaret i Akademie Sankelmark i Sydslesvig og 1 i Euro-treff i Kiel i samme måned.

Ligeledes i juni 1990 har Claus Larsen, Vagn Rasmussen, Niels Kirk-Sørensen og Peer Lorenzen deltaget i Den Internationale Dommerunions møde for 1990 i Helsingfors.

Derimod har foreningen, bl.a. af finansielle grunde, afstået fra deltagelse i flere seminarer, specialkurser o. lign., arrangeret af udenlandske universiteter eller sammenslutninger af internationalt tilsnit.

Foreningens repræsentation i organisationer og udvalg m.v.

Arne Lyngesen er næstformand i Tjenestemandsföreningen og i forbindelse hermed medlem af forskellige udvalg i DJØF og AC. Holger Skovsborg er medlem af Retsplejerådet.

Niels Kirk-Sørensen er medlem af Strafferetsplejeudvalget.

Holger Skovsborg er medlem af Justitsministeriets kontaktgruppe vedrørende blanketspørgsmål.

Lars Ryhave er foreningens repræsentant i forfremmelsesnævnet for tjenestemandsansatte kontorfunktionærer ved domstolene.

Claus Larsen, Niels Chr. Bitsch og Kurt Haulrig er medlemmer af Hovedsamarbejdsudvalget for domstolene.

Mogens Beier, Svend Asger Koustrup og Lars Ryhave udgør arbejdsgruppen vedrørende praktiske processpørgsmål.

Hans Peter Rosenmeier er medlem af Teknologiudvalget under Hovedsamarbejdsudvalget for domstolene.

Mogens Beier og Lars Ryhave er medlemmer af Justitsministeriets udvalg vedrørende dommerfuldmægtiges uddannelse og efteruddannelse af dommere.

Arne Lyngesen og Lars Ryhave udgør Dommerforeningens kontaktudvalg til Dommerfuldmægtigforeningen, P.D.T og D.D.P.K. Knud W. Koefoed er medlem af tinglysningsudvalget.

Hans Peter Rosenmeier er medlem af Justitsministeriets arbejdsgruppe vedrørende revision af renteloven.

Niels Viltøft er medlem af arveafgiftsudvalget.

Kund Verner Arildsen er medlem af Retsinformationsrådet.

Jørgen Jochimsen er medlem af Justitsministeriets udvalg vedrørende konkurs.

Arne Lyngesen er medlem af Justitsministeriets projektgruppe vedrørende E.D.B. i tinglysningen.

Thorkild Bendsen er medlem af arbejdsgruppen vedrørende revision af regelsættet for eksekutorboer.

Holger Skovsborg er medlem af Sikkerhedsudvalget under Hovedsamarbejdsudvalget for domstolene.

Holger Skovsborg er medlem af repræsentantskabet for Dansk Forsorgsselskab.

Niels Chr. Bitsch, Vagn Rasmussen, Niels Kirk-Sørensen og Lars Ryhave udgør Dommerforeningens Ressourceudvalg.

Niels Kirk-Sørensen er medlem af Justitsministeriets Kriminalpolitiske Forskningsudvalg.

Arne Lyngesen er medlem af arbejdsgruppen vedrørende registrering af rettigheder over biler med videre.

Jytte Scharling er medlem af Justitsministeriets arbejdsgruppe til forenkling af skifteretten.

Kjeld Wiingaard medlem af Justitsministeriets arbejdsgruppe til forenkling af forkyndelsesreglerne.

Ole Agersnap, Knud Have og Jytte Scharling udgør Dommerforeningens Informationsudvalg.

Claus Larsen er medlem af udvalget til overvejelse af domstolernes medvirken til hurtige og sikre afgørelser i skattespørgsmål.

Niels Kirk-Sørensen er foreningens repræsentant i Det Kriminalpræventive Råd.

Lars Ryhave er medlem af Justitsministeriets arbejdsgruppe vedrørende annoncering af tvangsauktioner.

Ina Steincke er medlem af Justitsministeriets teknologiinforma-tionsgruppe.

Ina Steincke er medlem af Justitsministeriets udvalg vedrørende retsgrundlaget for retslægerådets virksomhed.

Marianne Madsen er medlem i en koordinerende EDB arbejds-gruppe domstole/politi.

Claus Larsen, Vagn Rasmussen, Niels Kirk-Sørensen og Arne Lyngesen er medlemmer af kontaktudvalget med Advokatrådet.

Peer Lorenzen er medlem af udvalget til inkorporering af men-neskerettighedskonventionen.

Jes Schiøler er medlem af PC gruppen under teknologiudvalget.

Personalia

Nyudnævnelser

Retsassessor Preben Aavad Bagger, dommer i retten i Odense fra 15. september 1989.

Underdirektør i Civilretsdirktoratet Niels Black, dommer i Østre Landsret fra 1. oktober 1989.

Retsassessor Jens Ulrik Jensen, dommer i retten i Brædstrup fra 1. oktober 1989.

Retsassessor Karen Margrethe Feilberg, dommer ved kriminalretten i Næstved fra 1. november 1989.

Retsassessor Bo Mohr Mersing, dommer i retten i Odense fra 15. november 1989.

Fuldmægtig i Justitsministeriet Ulla Staal, dommer i Københavns Byret fra 1. december 1989.

Fuldmægtig i Justitsministeriet Charlotte Schydt, dommer i Københavns Byret fra 1. december 1989.

Retsassessor Mona Gjedbo Kastrup, dommer i retten i Skjern fra 1. december 1989.

Retsassessor Lilian Margit Hindborg, dommer i retten i Gråsten fra 15. februar 1990.

Fuldmægtig i Justitsministeriet Vibeke Steen Rønne, dommer i Københavns Byret fra 1. marts 1990.

Fuldmægtig i Justitsministeriet Lars Edslev Andersen, dommer i Københavns Byret fra 1. marts 1990.

Retsassessor Birgitte Holmberg Pedersen, dommer i Københavns Byret fra 1. marts 1990.

Retsassessor Christian Pedersen, dommer i civilretten i Vejle fra 1. marts 1990.

Retsassessor Mogens Christensen, dommer i retten i Aalborg fra 1. marts 1990.

Retsassessor Bjørn Graae Rasmussen, dommer i retten i Århus fra 1. marts 1990.

Retsassessor Barbro Geiger, dommer i retten i Esbjerg fra 1. april 1990.

Retsassessor Claus Kejser, dommer i kriminalretten i Sønderborg fra 1. maj 1990.

Retsassessor Karen Greve, dommer i retten i Ballerup fra 1. juni 1990.

Retsassessor Lise Birgitte Karsten, dommer i retten Ballerup fra 1. juni 1990.

Retsassessor Ruth Agnete Øgaard Aue, dommer i retten i Struer fra 1. august 1990.

Marianne Selchau Levy, dommer i Østre Landsret fra 1. august 1990.

Ændrede udnævnelser

Leif Aamand, dommer i Østre Landsret fra 1. september 1989.
Bertil Vollmond, administrerende dommer i retten i Svendborg fra 1. september 1989.

Bjarne Petersen, dommer i retten i Svendborg fra 15. september 1989.

Hans Toft-Nielsen, dommer i retten i Køge fra 1. november 1989.
Hans Peter Rosenmeier, præsident i retten i Odense fra 1. november 1989.

Birte Lynæs, dommer i Østre Landsret fra 1. december 1989.
Anne Mette B. Andersen, dommer i retten i Brønderslev fra 1. januar 1990.

Karsten Juul-Dam, dommer i retten i Aalborg fra 1. januar 1990.
Jens Smedegaard Andersen, dommer i civilretten i Gladsaxe fra 1. januar 1990.

Inge T. Tollestrup, dommer i retten i Århus fra 1. februar 1990.
Ditlev Davidsen Nielsen, dommer i retten i Tårnby fra 1. maj 1990.

William H. Thalbitzer, administrerende dommer i retten i Ballerup fra 1. juni 1990.

Afgåede

Jørgen Mundt, Østre Landsret, med udgangen af august 1989.

Flemming de Fine Licht, retten i Svendborg, med udgangen af august 1989.

Pia Bodil Stürup, Østre Landsret, med udgangen af september 1989.

Niels Ehrenreich, retten i Brædstrup, med udgangen af september 1989.

Sven Heurlin, kriminalretten i Næstved, med udgangen af oktober 1989.

Kristen Iversen, retten i Odense, med udgangen af oktober 1989.
Steffen Unmack Larsen, retten i Skjern, med udgangen af november 1989.

Ernst Mogens Jensen, Østre Landsret, med udgangen af november 1989.

P. Holm-Christiansen, retten i Brønderslev, med udgangen af december 1989.

Rasmus Kam, retten i Aalborg, med udgangen af december 1989.
Jørgen Harboe Folkmar, retten i Århus, med udgangen af februar 1990.

Terkel Lukmann Svendsen, retten i Esbjerg, med udgangen af februar 1990.

Else Bohr, retten i Ballerup, med udgangen af april 1990.

Niels Harild, retten i Tårnby, med udgangen af april 1990.

Per de Fine Olivarius, retten i Ballerup, med udgangen af maj 1990.

Robert Dam, Østre Landsret, med udgangen af juli 1990.

Christian Ejler Andersen, retten i Struer, med udgangen af juli 1990.

Døde

Kjeld Ellehaug Hansen, civildommer.

Ellen Harhorn, kriminaldommer.

Kristian Jensen, dommer.

Jørgen Kisbye Møller, dommer.

Børge Schäffer, landsdommer.

Hans Arne Sørensen, højesteretsdommer.

Otto Taksøe-Jensen, landsdommer.

Poul Vestergaard, dommer.

Aksel T. Koefoed, dommer.

Jens Chr. Christiansen, dommer.

Medlemstal

Medlemmer den 1. august 1990

Højesteret	15
Østre Landsret	46
Vestre Landsret	23
Sø- og Handelsretten	4
Københavns Byret	37
Byretterne udenfor København	152
Færøerne	1
Grønland	1
EF-domstolen	2
	281
Afgåede dommere	109
Samlet medlemstal	390

Fonde

*under
Den Danske Dommerforening*

Vedrørende de enkelte fonde henvises til årsberetningen 1987-88 side 30-31.

Legater søges og nærmere oplysninger kan indhentes ved henvendelse til:

Den Danske Dommerforening
Kassereren
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K

Årsregnskab 1989/90

Indtægter:		(1988/89)
Kontingenter	136.000,00	134.791,65
Renter	25.080,83	26.145,58
Tilskud	25.000,00	
I alt	186.080,83	160.937,23
Udgifter		
Årsmøde	129.564,72	117.216,65
Bestyrelsen	28.495,70	24.994,05
Årsberetning	14.622,92	12.380,56
Dommerunion, Fondsregister m.m.	4.201,04	4.272,71
Kontorhold og andre udgifter ...	3.601,00	2.056,27
I alt	180.485,38	160.920,24
Årets resultat	+ 5.595,45	+ 16,99
Beholdning pr. 1/8 1989		356.342,54
Beholdning pr. 1/8 1990:		
Girokonto	1.784,65	
Checkkonto	5.185,63	
Højrentekonto	198.967,71	
Obligationer til pålydende	156.000,00	361.937,99
(Kursværdi: 156.195 kr.)		+ 5.595,45

København, den 1. august 1990
Arne Lyngesen

Foranstående regnskab er revideret af undertegnede. Revisionen har ikke givet anledning til særlige bemærkninger. Sammenlignet med indtægtskilderne i tidligere årsregnskaber er det modtagne tilskud af ekstraordinær karakter. Beholdningernes tilstedeværelse er dokumenteret gennem forevisning af kontoudskrifter og depot-opgørelse.

Gentofte, den 2. august 1990
Kai Bøggild